

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research Method) และเป็น การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียน ในโรงเรียนนายร้อย 3 เหล่าทัพ ในเรื่องการประเมินการสอนของ อาจารย์ในตำแหน่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอน 5 ด้าน คือ (1) จุดมุ่งหมายของการสอน (2) บุคลิกภาพของผู้สอน (3) วิธีสอน (4) การวัดผล และ (5) การประเมินผลการ ปฏิบัติงานที่นอกเหนือจากการสอน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น ผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียน ทั้งหมด ในโรงเรียนนายร้อย 3 เหล่าทัพ รวมทั้งสิ้น 2,691 คน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนของผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียน ในโรงเรียนนายร้อย 3 เหล่าทัพ

โรงเรียน	ผู้บริหาร				อาจารย์				นักเรียน			
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	แบบ สอบถาม ที่ได้อคืน	ร้อยละ	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	แบบ สอบถาม ที่ได้อคืน	ร้อยละ	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	แบบ สอบถาม ที่ได้อคืน	ร้อยละ
นายร้อยพระจุลจอมเกล้า	14	14	7	50	124	95	89	93.7	1,268	294	185	62.9
นายเรือ	13	13	7	50	40	36	32	88.9	507	218	151	69.2
นายเรืออากาศ	13	13	13	100	47	42	34	80.9	665	245	234	95.5
รวม	40	40	27	67.5	211	173	155	89.6	2,440	757	570	75.3

กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียน ในโรงเรียนนายร้อย 3 เหล่าทัพ คือ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยได้ใช้
 ผู้บริหาร และอาจารย์ ทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง แต่เมื่อนำแบบสอบถามไปให้ผู้บริหาร และอาจารย์ ได้ตอบและรับคืน ปรากฏว่า ได้รับคืนเป็นจำนวนกลุ่ม-
 ตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 1 ส่วนนักเรียนนั้นผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรนักเรียน โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบ Simple Random Sampling
 โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970 : 608)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษางานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการสอนของอาจารย์ ได้แก่ ข้อความที่เกี่ยวข้องกับการประเมินอาจารย์ ซึ่งนิตยสารภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แปลมาจาก Student Feedback Service ของมหาวิทยาลัยแลงคาสเตอร์ ข้อความจากหนังสือการประเมินอาจารย์ของ ดร.อุทุมพร ทองอุไทย ข้อความจากวิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง การสร้างเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ในวิทยาลัยครู โดย เอนก ศิลปนิเทศศาสตร์ ข้อความจากวิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับระบบการวัดผล และประเมินผลการศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคกลาง โดย สุภัทร บำเรอราช และคำแนะนำปรึกษาจาก พันโท รัชจักร สวัสดิ์เกียรติ กองวิจัยและพัฒนาการรบ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการทหาร กรมการศึกษาวิจัย กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม พันโท ไชยันต์ ประโมจน์ย์ กองสถิติและประเมินผล โรงเรียนเตรียมทหาร รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สีนสารักษ์ อาจารย์ภาควิชาอุดมศึกษา และ ดร.พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร หน่วยพัฒนาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try-out) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียน โรงเรียนรวมเหล่า ซึ่งมีชมช่วยการปฏิบัติงาน และหน้าที่เช่นเดียวกับผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียนในโรงเรียนนายร้อย 3 เหล่าทัพ โดยรับนักเรียนเข้ามาศึกษาใน ชั้นปีที่ 1 ของแต่ละเหล่าทัพ แล้วนักเรียนเหล่านี้ก็จะแยกไปแต่ละโรงเรียนใน ชั้นปีที่ 2 ต่อไป เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ทดลองตอบแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะแล้วผู้วิจัยก็นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุง โดยเลือกข้อกระทงคำถามที่มีผู้ตอบอยู่ในช่วงมากไว้ และเพิ่มข้อกระทงคำถามที่กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะ

3. ทหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร และอาจารย์ กับกลุ่มนักเรียน ซึ่งในการหาค่าความเที่ยงนี้ผู้วิจัยได้หาเฉพาะส่วนที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินการสอนของอาจารย์ 5 ด้าน ซึ่งใช้การตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)

จากการคำนวณ ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง ผลปรากฏว่า กลุ่มผู้บริหาร-
อาจารย์ ใกล้เคียงเท่ากับ 0.9856 และกลุ่มนักเรียนใกล้เคียงกับ 0.9802

ลักษณะของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแยกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร และอาจารย์

ชุดที่ 2 สำหรับนักเรียน

โดยในแบบสอบถามแต่ละชุดจะมีข้อความคล้ายคลึงกัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน
คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นในเรื่องการประเมินการสอนของอาจารย์
ทั้ง 5 ด้าน คือ จุดมุ่งหมายของการสอน บุคลิกภาพของผู้สอน วิธีสอน การวัดผล การประเมิน
ผลการปฏิบัติงานที่นอกเหนือจากการสอน ในตอนนี้มีข้อกระทงแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

- ก. ข้อกระทงที่ให้ผู้ตอบพิจารณาว่าข้อความนั้นปรากฏมีใช้ใน
โรงเรียนมากน้อยเพียงใด โดยให้ผู้ตอบเรียงลำดับความ
สำคัญ (Ranking) และ
- ข. เป็นข้อกระทงที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่
กับข้อความนั้น โดยผู้ตอบจะตอบเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิกเอิร์ต (Likert)
สเกลการประมาณค่าที่ 4 สเกล คือ 1-4

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ แบบปลายเปิด
(Open-ended Questions) รายละเอียดของแบบสอบถาม กุ้ได้ในภาคผนวก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอหนังสือแนะนำจากมหาวิทยาลัย
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากผู้มีอำนาจ โรงเรียนนายร้อย
3 เหล่าทัพ ในการอนุญาตให้ผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียนได้ตอบแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัย
ได้นำแบบสอบถามไปยังโรงเรียนนายร้อย 3 เหล่าทัพ ให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบ แล้วจึงไปรับ
คืนภายหลัง ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.
2527 เป็นเวลาประมาณ 2 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ วิเคราะห์โดยการแจกแจงหาความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percent) แยกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพการทำงาน และระดับชั้นปีที่ศึกษา

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการประเมินการสอนของอาจารย์ วิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

วิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียนในแต่ละโรงเรียนที่เกี่ยวกับการสอนทั้ง 5 ด้าน ด้วยการใช้การทดสอบเอฟ (F - Test)

3. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากการตอบแบบปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อเรื่อง (Content analysis)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ และข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในข้อ 2 นั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส ที เอส เอส (SPSS: Statistical Package for the Social Science)

และเมื่อทดสอบด้วยเอฟแล้ว ถ้าปรากฏว่ามีความแตกต่างของค่าเฉลี่ย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็จะเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแต่ละคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย